

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.**08.06.2025**

Mesut Doğan

Ankara Milletvekili

Türkiye'nin yer altı kaynaklarını ortaya çıkarmak ve ekonomiye kazandırmak amacıyla 2017 yılında Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü'ne 5 yıl boyunca gerçekleştirmek üzere yıllık 1 milyon metre karotlu sondaj hedefi verilmiş, bu hedef doğrultusunda altyapı planlaması yapılmıştır. Söz konusu hedefe ulaşmak amacıyla sondaj faaliyetlerini yürütmesi için BOTAŞ bünyesinde onlarca yeni yerli üretim karotlu sondaj makinesi satın alınmış, MTA ve BOTAŞ'a bağlı kuruluşlar arasında karotlu sondaj işi için sözleşmeler imzalanmıştır.

Ancak ilerleyen süreçte bu hedefin fiilen rafa kaldırıldığı, MTA'nın işveren kurum olarak altyapısını planlayamadığı ve bu nedenle BOTAŞ envanterine alınan karotlu sondaj makinelerinin önemli bir kısmının atıl duruma düşürüldüğü yönünde iddialar öne sürülmüştür. Bazı makinelerin hiç kullanılmadan yıllarca ambarlarda bekletildiği, daha sonra ise hurdaya ayrıldığı iddia edilmiştir.

Ülkemiz yer altı kaynaklarının aranması ve yeni keşiflerin gerçekleştirilmesi için kamunun milyonlarca liralık yatırım yaptığı karotlu sondaj makinelerinin çalıştırılmaması, enerji ve tabii kaynaklar alanındaki planlamanın etkinliğine, kurumlar arası koordinasyona ve kamu kaynaklarının verimli kullanımına ilişkin önemli soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. MTA'ya 2017 yılında verilen "yıllık 1 milyon metre karotlu sondaj" hedefinin hayata geçirilememesinin gerekçeleri nelerdir? Bu hedef resmen yürürlükten kaldırılmış mıdır?
2. Söz konusu hedef kapsamında BOTAŞ envanterine dahil edilen karotlu sondaj makinelerinin toplam sayısı, maliyeti ve teknik özellikleri nelerdir?
3. Bu makinelerden kaç adedi aktif olarak kullanılmış, kaç tane hiç kullanılmadan atıl duruma düşmüş veya hurdaya ayrılmıştır?

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

4. Atıl kalan veya hurdaya ayrılan makinelerin bakım-onarım, muhafaza ve nakliye gibi kalemlerde kamuya maliyeti ne olmuştur?
5. 2017 sonrası MTA'nın yıllık gerçekleştirdiği sondaj metrajı kaçtır? Son beş yıl içinde her yıl için ayrı ayrı olmak üzere fiilen gerçekleştirilen sondaj miktarı nedir?
6. Karotlu sondaj sektöründe çalışan özel firmaların MTA'nın sürekli ucuz sondaj tercihi nedeniyle 2017 'den beri peyderpey iflas ettirildiği, bu nedenle bir şekilde ticaretini devam ettiren firmaların da dayanışma içinde olabilmek amacıyla sondaj müteahhitleri derneğini kurduğu doğru mudur?
7. Sondaj hedeflerinin özel sektörle yapılan kamu-özel işbirliklerine devredildiği yönündeki iddialar doğru mudur? MTA tarafından ihaleye açılan sondaj işleri hangi firmalara, hangi şartlarla verilmiştir?
8. Yapılan sondajlarda hangi rezervler tespit edilmiştir? Tespit edilen rezervlerin akıbeti nedir?
9. Sinop Boyabat'ta tespit edilen bakır yatağının özel bir şirkete devredildiğine ilişkin iddialar doğru mudur? Doğru ise hangi şartlar altında özel şirkete devredilmiştir?
10. Sondajlar esnasında MTA yetkililerinden önce özel bir şirketin yetkililerinin yer üstüne çıkarılan karotları incelediği iddiaları doğru mudur?
11. Elazığ-Maden ile Diyarbakır-Ergani arasında tespit edilen ve **“Cumhuriyet tarihinin en büyük polimetal yatağı”** olarak anılan rezervin işlenmesine Dünya'da 2500-3000 metrelerde yeraltı işletmelerin varlığı bilinmekte iken bölgedeki en derin karotlu sondaj kaç metre de yapılmıştır? Bölgenin tamamında sondaj daha henüz bitmemişken sahadan arama makinelerinin bir gece ansızın çekildiği iddiası doğru mudur?
12. 2017 sonrası dönemde MTA ile BOTAŞ arasında yürütülen karotlu sondaj iş birliğinde, altyapı yetersizliği ve yönetsel koordinasyon eksikliği nedeniyle faaliyetlerin durma noktasına geldiğine yönelik iddialar doğru mudur?
13. Bu projeye yönelik bugüne kadar yapılan harcamaların toplam kamu maliyeti nedir? Projenin askıya alınmasının gerekçesi olarak gösterilen “zarar” kalemlerine dair denetim yapılmış mıdır?
14. Eğer ülkemizde maden aramalarına dair karotlu sondaj yapılacaksa bunu yapması gereken MTA mı yoksa BOTAŞ kuruluşları mıdır? Ülkemizde önemli rezervlerin tespit edilmesine sebep olmasına rağmen bu projenin **“zarar ediyor”** denilerek alt yapı yetersizlikleri bahane edilerek yavaşlatılması ve dolayısıyla bu hedeflerin askıya alınması ne kadar doğrudur?